

Spis treści

Przedmowa IX

Autorzy rozdziałów XI

1. Podstawowa wiedza o rehabilitacji 1

- 1.1. Historia rehabilitacji w świecie i w Polsce – *Bogumił Przeździecki* 1
- 1.2. Niepełnosprawność i proces rehabilitacji 13
 - 1.2.1. Medycyna i rehabilitacja – *Andrzej Kwolek* 13
 - 1.2.2. Wybrane zagadnienia demograficzne i epidemiologiczne – *Jan Czernicki* 15
 - 1.2.3. Bariery rehabilitacji – *Andrzej Kwolek* 25
- 1.3. Rehabilitacja medyczna i fizjoterapia 29
 - 1.3.1. Charakterystyka ogólna specjalności – *Andrzej Kwolek* 29
 - 1.3.2. Cechy szczególne specjalności – *Andrzej Kwolek* 30
 - 1.3.3. Zadania rehabilitacji medycznej – *Andrzej Kwolek* 31
 - 1.3.4. Praca w zespole rehabilitacyjnym – *Andrzej Kwolek* 32
 - 1.3.5. Etyka w rehabilitacji – *Ks. Andrzej Garbarz* 35
- 1.4. Rola specjalisty w rehabilitacji medycznej i fizjoterapii 42
 - 1.4.1. Rehabilitacja wśród specjalności medycznych – *Andrzej Kwolek* 42
 - 1.4.2. Rehabilitacja psychiczna – *Jan Tylka* 44
 - 1.4.3. Rehabilitacja zawodowa i społeczna – *Grażyna Cywińska-Wasilewska* 65
- 1.5. Organizacja rehabilitacji w Polsce 81
 - 1.5.1. Ustawodawstwo dotyczące osób niepełnosprawnych – *Andrzej Kwolek* 81
 - 1.5.2. Kształcenie specjalistów na potrzeby rehabilitacji – *Andrzej Kwolek* 84
 - 1.5.3. Poziomy referencyjności w rehabilitacji – *Andrzej Kwolek* 86
 - 1.5.4. Psychologia rehabilitacyjna – *Tadeusz Gałkowski* 87
 - 1.5.5. Organizacje pozarządowe – *Leonard Januszko* 99
 - 1.5.6. Rehabilitacja lecznicza w prewencji rentowej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – *Anna Wilmonska-Pietruszyńska* 103
 - 1.5.7. Nadzór specjalistyczny w rehabilitacji medycznej – *Andrzej Kwolek* 109

2. Podstawy anatomiczne i fizjologiczne fizjoterapii i rehabilitacji medycznej 111

- 2.1. Podstawy fizyczne i biofizyczne elektroterapii – *Zenon S. Mnich, Anna Kostrzewska, Ewa Czyżewska* 111
 - 2.1.1. Właściwości elektryczne tkanek 111
 - 2.1.2. Impedancja ciała człowieka i poszczególnych jego elementów przy różnych prądach w różnych warunkach pomiaru 117
 - 2.1.3. Działanie prądu na organizm żywy 125

2.1.4. Prądy małej częstotliwości stosowane w fizykoterapii	129
2.1.5. Elektrostymulacje	137
2.1.6. Wrażenia czuciowe spowodowane stymulacją prądem	141
2.2. Lokomocja człowieka – <i>Aleksander Kabsch</i>	147
2.2.1. Charakterystyka chodu normalnego	147
2.2.2. Metody i techniki badania chodu dla celów klinicznych	150
2.3. Podstawy neurofizjologii klinicznej – <i>Ryszard Kinalski</i>	158
2.3.1. Układ nerwowy somatyczny	158
2.3.2. Układ nerwowy autonomiczny	194
2.3.3. Metody badań	196
3. Ocena kliniczna i funkcjonalna poszczególnych układów	213
3.1. Charakterystyka wysiłków fizycznych w rehabilitacji – <i>Aleksander Ronikier</i>	213
3.1.1. Wysiłki o charakterze beztlenowym (szybkościowe)	213
3.1.2. Wysiłki o charakterze tlenowym (wytrzymałościowym)	215
3.2. Badanie neurologiczne – <i>Andrzej Kwolek</i>	222
3.2.1. Uwagi wstępne	222
3.2.2. Badanie kończyn górnych i dolnych oraz tułowia	225
3.3. Badanie i ocena funkcjonalna układu krążenia – <i>Aleksander Ronikier</i>	229
3.4. Badanie i ocena funkcjonalna układu oddechowego – <i>Aleksander Ronikier</i>	237
3.5. Ocena kliniczna i funkcjonalna układu ruchu – <i>Aleksander Ronikier</i>	243
3.5.1. Ocena kliniczna i funkcjonalna układu ruchu	243
3.5.2. Metody pomiaru siły mięśniowej	246
3.5.3. Analiza funkcjonalna chodu	247
3.6. Fizjologia i patologia wysiłku fizycznego – <i>Aleksander Ronikier</i>	252
3.7. Diagnoza neuropsychologiczna – zastosowanie w praktyce klinicznej – <i>Anna Herzyk</i>	261
3.7.1. Cele i rodzaje diagnozy neuropsychologicznej	262
3.7.2. Ogólna charakterystyka przedmiotu diagnozy neuropsychologicznej	264
3.7.3. Warunki i przebieg procesu diagnozowania w neuropsychologii	272
3.7.4. Przebieg i procedury diagnozy neuropsychologicznej	274
3.7.5. Zakończenie	279
3.8. Metody klinimetryczne – <i>Aleksander Ronikier</i>	281
3.8.1. Klasyfikacja niepełnosprawności	281
3.8.2. Rodzaje diagnostyki rehabilitacyjnej	284
3.9. Metodologia badań klinicznych – <i>Joanna Glück</i>	289
3.9.1. Klasyfikacja badań klinicznych	289
3.9.2. Założenia medycyny opartej na faktach (<i>evidence based-medicine</i>)	294
3.9.3. Zagadnienia etyczne związane z badaniami naukowymi	296
3.9.4. Zasady przygotowywania rękopisów do publikacji	297
3.9.5. Zasady oceny czasopism i dorobku naukowego	299
3.10. Ocena skuteczności leków – <i>Jacek Splawiński, Jerzy Kuźniar, Witold Bojar</i>	302

- 3.10.1. Uwagi wstępne 302
- 3.10.2. Leczenie skuteczne 304
- 3.10.3. Badanie kliniczne leku 307
- 3.10.4. Zasady etyczne 309
- 3.10.5. Rodzaje prób potwierdzających 310
- 3.10.6. Od próby „t – nie gorszy” do próby przewagi 316
- 3.10.7. Komentarz 317

4. Metody terapeutyczne w rehabilitacji 321

- 4.1. Fizykoterapia – *Włodzisław Kuliński* 321
 - 4.1.1. Światłolecznictwo 321
 - 4.1.2. Laseroterapia 328
 - 4.1.3. Elektroterapia 333
 - 4.1.4. Prądy wielkiej częstotliwości 357
 - 4.1.5. Pola magnetyczne małej częstotliwości 360
 - 4.1.6. Ultradźwięki 362
 - 4.1.7. Termoterapia 364
 - 4.1.8. Masaż 368
- 4.2. Kinezyterapia 373
 - 4.2.1. Ćwiczenia lecznicze – *Marek Woźniewski* 373
 - 4.2.2. Wybrane metody kinezyterapeutyczne – *Mirosław Dębski, Aleksander Lizak, Maria Borkowska, Wojciech Kiebzak, Czesław Szmigiel, Grażyna Banaszek* 381
- 4.3. Medycyna manualna – *Jerzy Stodolny* 412
 - 4.3.1. Pojęcie medycyny manualnej 412
 - 4.3.2. Choroba przeciążeniowa 414
 - 4.3.3. Medycyna manualna, jej zakres i miejsce w leczeniu chorób narządu ruchu 419
 - 4.3.4. Rodzaje zaburzeń czynnościowych narządu ruchu 424
 - 4.3.5. Leczenie manualne zaburzeń czynnościowych 438
 - 4.3.6. Wybrane kliniczne zespoły zaburzeń czynnościowych 452
- 4.4. Terapia zajęciowa – *Grażyna Cywińska-Wasilewska* 460
 - 4.4.1. Rola terapii zajęciowej w procesie kompleksowej rehabilitacji 460
 - 4.4.2. Środki stosowane w terapii zajęciowej – rodzaje terapii 462
 - 4.4.3. Nauka podstawowych czynności z zakresu samoobsługi 465
 - 4.4.4. Terapia zajęciowa dzieci 467
 - 4.4.5. Warsztaty terapii zajęciowej 468
- 4.5. Balneoterapia – *Włodzisław Kuliński* 469
 - 4.5.1. Lecznicze wody mineralne 469
 - 4.5.2. Kąpiele lecznicze 472
 - 4.5.3. Podstawy peloidoterapii 476
 - 4.5.4. Klimatoterapia 478
 - 4.5.5. Hydroterapia 481
 - 4.5.6. Zadania lecznictwa uzdrowiskowego 485

- 4.6. Neuropsychologiczna terapia zaburzeń językowych o etiologii organicznej – *Anna Herzyk* 494
 - 4.6.1. Obraz kliniczny zaburzeń mowy w afazji 496
 - 4.6.2. Proces terapii pacjenta z afazją 497
 - 4.6.3. Kompleksowe modele terapii osób z afazją 505
 - 4.6.4. Problemy oceny wyników terapii afazji 508
 - 4.6.5. Czynniki warunkujące efektywność terapii 510
 - 4.6.6. Problemy terapii pragmatycznych zaburzeń mowy u pacjentów z uszkodzeniami prawej półkuli 511
 - 4.6.7. Zakończenie 514
- 4.7. Zaopatrzenie ortopedyczne – *Sławomir Snela* 516
 - 4.7.1. Zaopatrzenie protezowe 516
 - 4.7.2. Aparaty i ortezy 520
 - 4.7.3. Środki pomocnicze 526
- 4.8. Terapia sztuką i przez sztukę – *Bożena Grochmal-Bach* 529
 - 4.8.1. Wstęp 529
 - 4.8.2. Rehabilitacja a dzieło sztuki 530
 - 4.8.3. Ekspresja plastyczna 532
 - 4.8.4. Oddziaływanie muzyką 533
 - 4.8.5. Biblioterapia 535
 - 4.8.6. Ćwiczenia relaksowo-koncentrujące w rehabilitacji 536
 - 4.8.7. Terapia kreatywna 537
 - 4.8.8. Praktyczne zastosowanie terapii przez sztukę 539
- 4.9. Integracja i reintegracja osób niepełnosprawnych – *Bożena Grochmal-Bach* 541
 - 4.9.1. Wstęp 541
 - 4.9.2. Formy integracji 542
 - 4.9.3. Społeczny kontekst przebiegu integracji 542
 - 4.9.4. Postawy otoczenia wobec osób niepełnosprawnych 543
 - 4.9.5. Rehabilitacja kompleksowa jako podstawa integracji 544

Skorowidz 547